

Natuur op het Parc

een bewonersinitiatief

Leaflet 29 november 2021

De tuin in de winter

Wat gebeurt er in de winter? Natuurlijk heeft u niet de fout gemaakt om uw tuin "winterklaar" te maken: het dode blad ligt in de border om te zorgen voor bescherming tegen vorst, dieren onderdak te bieden en voeding aan de bodem te geven. Wellicht heeft u een deel in een compostbak gedeponneerd. Sparren- en dennennaalden zijn grotendeels verwijderd, aangezien die de bodem nog zuurder maken dan die op het park van zichzelf al is. De bloemen en zaaddozen van uitgebloeide planten heeft u laten zitten: ze geven niet alleen een prachtig winterbeeld, maar bieden veel insecten beschutting. Een groot aantal vlindersoorten is afhankelijk van verdorde planten om te overwinteren. Kijkt u in de winter eens met een vergrootglas naar de onderkant van bladmateriaal. Er zal een wereld voor u opengaan: eitjes, poppen, rupsjes enz. enz.

Dit is het nieuwe leven voor het voorjaar!

De winter lijkt vooral een rustperiode voor planten, maar schijn bedriegt! Sommige planten bloeien middenin de winter en zeer vroeg in het voorjaar. Echte vroegbloeiers zijn bollen: sneeuwkllokjes, winter-akonieten, kleine irissen en narcissen, botanische krokussen. Ook de helleborus (kerstroos) is

een vroegbloeiër. Dan zijn er veel bomen en struiken die er vroeg bij zijn: elzen, hazelaars, skimmia, viburnum (diverse soorten), winterjasmijn. Ze zorgen voor kleur en bessen (voedsel!).

Door klimaatverandering zijn onze winters veel zachter dan vroeger. Dat lijkt voor ons mensen prettig, maar **vorst is belangrijk** om aan te zetten tot groei en bloei. De natuur raakt flink van slag en late vorst is zeer nadelig als planten (w.o. bomen) al vroeg in bloei staan. Vroeger hadden vooral fruitteilers hier last van, maar nu zijn veel planten die vroeger bloeien dan normaal kwetsbaar. Vogels en andere dieren raken ook van slag. Sommige soorten beginnen al te broeden in februari, zoals koolmezen, maar worden dan overvallen door een late vorstperiode waarin ze nauwelijks voedsel kunnen vinden.

Wat kunnen we doen voordat de winter invalt?

- Zet **gevoelige planten** in potten in een vorstvrije omgeving (in een schuur of in huis).
- Neem **stekken** van planten als rozen, geraniums (benaming is fout, maar zo zijn ze nu eenmaal bekend), diverse kruiden (rozemarijn, lavendel, salie e.a.) en steek deze in goed doorlatende grond in niet te grote potten gevuld met een mengsel van compost, grit of grof zand. Tegenwoordig wordt ook perlite gebruikt voor een snelle wortelontwikkeling. Zet deze stekken vorstvrij weg op een zo licht mogelijke plaats. Geef niet teveel water om rotting of schimmel te voorkomen. Er zijn diverse vormen van stekken: kopstek is een top van een plant afgesneden met een scherp mes waarbij de meeste bladeren worden verwijderd. Dit laatste is belangrijk, want de energie moet gebruikt worden voor wortelontwikkeling. De hielstek wordt toegepast bij kleine houtige gewassen als rozemarijn en lavendel. Rozen kunnen worden gestekt door een kort stukje stengel af te snijden en rechtstreeks in de aarde te steken. Gebruik altijd een scherp mes en geen snoeischaar!
- **Voorjaarsbollen planten** doet u nu!
- **Bol- en knolgewassen** die in de zomer en herfst bloeien kunnen het best **droog overwinteren**. Die bollen moeten niet in de grond blijven, maar droog bewaard worden in houtsnippers of stro. Bekende voorbeelden zijn dahlia's en gladiolen.
- Kent u de term "**tegelwippen**"? Er worden tegenwoordig zelfs wedstrijden in georganiseerd. Het principe is simpel: tegels eruit, groen erin. Dit is een goede periode, want op de plaats van de verwijderde tegels kunnen we nu struiken en bollen planten. U doet de natuur er een groot plezier mee. Stenen maken het bodemleven kapot en planten zijn toch leuker dan stenen?
- Dood blad op de bodem laten liggen en aan de plant laten zitten is al benoemd. Een nuttige truc is ook: **stroop of honing smeren** op de bast van bomen. Hier komen nachtvlinders op af die in de winter actief zijn. Dit zijn zeer onderschatte insecten die bij veel planten voor bestuiving zorgen.

Een bijdrage van Dick Wilhelm.